

MRA samler de stridende parter i Rhodesia

«En fredsbevegelse er under utvikling»

13-08-012

Av ERLING RIMEHAUG og ØYSTEIN GLOPPESTAD (foto)

— En fredsbevegelse er under utvikling i Rhodesia. Foreløpig skjer det bare i det stille. Men den vil kunne vokse seg så sterk at den tvinger fram mirakelet: En forsoning mellom de svartes bevegelse. Det er Hugh B. Elliott som sier dette. Han er engasjert i Moralsk Opprustningsarbeid for fred og forsoning i Rhodesia. Om kort tid vil representanter for frigjøringsbevegelsene møtes i MRA-senteret Caux i Sveits.

Elliott forteller at framtrepende representanter for alle frigjøringsbevegelsene og for de hvite ventes å møte der. Foreløpig har man riktignok ikke fått med noen ledende representant for Mugabes bevegelse, men ellers er alle representert. Elliott nevner navnene, men vil ikke at de skal offentliggjøres. For foreløpig er det mange som snakker om fred privat, men offisielt står for en mer uforsonlig linje.

Fortrolige samtaler

— Frigjøringsbevegelsene har jo møtt hverandre før, også på høyere plan enn dette. Hvorfor tror dere det vil komme noe ut av det nå?

— Vi tror mer på private, fortrolige samtaler i en fredelig atmosfære enn på offentlige forhandlinger. Men den viktigste grunnen til at vi tror sjansene nå er større er det økende presset innen Rhodesia fra de som vil ha fred, og den nye situasjonen som er oppstått etter at Muzorewa overtok som statsminister.

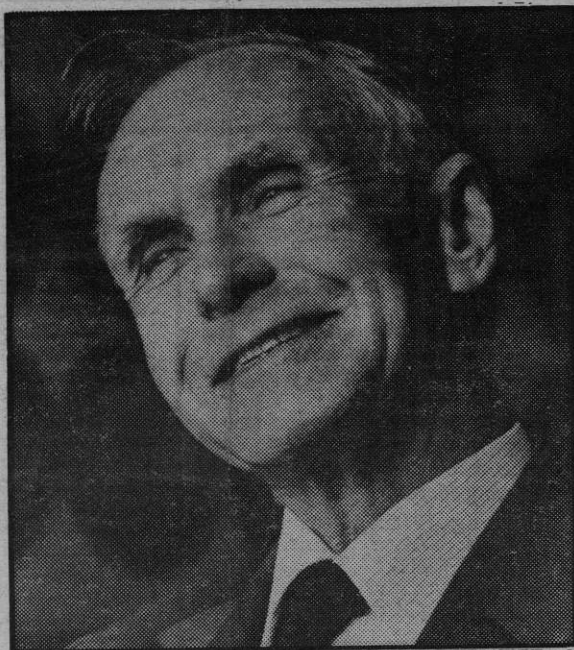
Elliott har bodd i Afrika det meste av livet. Han var tjenestemann i den britiske kolonialadministrasjonen i Nigeria, og siden statssekretær i det frie Nigeria. Etter pensjoneringen har han bodd i Etiopia, Kenya

og Rhodesia. Siden 1976 har han bodd i London. Kontakten med Afrika skjer nå ved brev og gjennom afrikanere som kommer til London. Han har kontakter såvel i Nkomos som Muzorewas bevegelse. Og blant de hvite. Han var i Norge som gjest i bryllupet til Ian Smiths sønn.

Reelle forandringer

— Hvordan kan du si at det er oppstått en ny situasjon i Rhodesia så lenge Muzorewa bare er en marionett for Smith?

— Det er skjedd reelle forandringer. For første gang opplever man å se svartes på fjernsyn. Muzorewa er flyttet inn i Smiths bolig. Svarte slipper inn i hvite skoler. Muzorewa vil snart legge fram et budsjett som gir mer penger til svart undervisning, og det vil bli gitt

— Det må et mirakel til for å få Muzorewa, Mugabe og Nkomo sammen. Men presset for fred er i ferd med å bli sterkt nok til at situasjonen kan oppstå, sier Hugh P. Elliott.

mer penger til afrikanske bønder, også på tidligere hvit jord.

— Men er ikke Muzorewa helt avhengig av Sør-Afrika og deres støtte?

— Det er riktig at de finansierer krigføringen. Men Muzorewa er ikke mer kontrollert av Sør-Afrika enn Nkomo av russerne. Sør-Afrika vil ikke opponere om han gir svartes ledende stillinger i politi og hær og ellers går ut over grunnlovens formelle rammer. Tross sine mangler ga valget et riktig bilde av folkemeningen. Stemmene på Muzorewa var først og fremst stemmer for fred.

— Er det mulig å tenke seg at de store motsetningene mellom Muzorewa, Nkomo og Mugabe lar seg overvinne?

— Det måtte et mirakel til for å få de tre sammen. Men pres-

set for fred er i ferd med å bli stort nok til at situasjonen kan oppstå. Håpet er at Muzorewa nå framstår som mer enn en marionett. At han viser at han har reell makt, og at geriljaen etter hvert begynner å overgi seg.

Smith trekker seg?

— Det virker jo som det du skisserer her mer er en bevegelse for å presse fram Mkomos og Mugabes overgivelse enn en bevegelse for fred og forsoning?

— Det er et faktum at flere av Mugabes mange gerilja-grupper er på randen til å gi opp. Det er også et faktum at Muzorewa har lovet geriljaen amnesti. Etter hvert håper jeg han vil gå ut over de rammene grunnloven setter, gi de svartes flere posisjoner enn forutsatt.

Snart vil han kunne gi de andre svartes lederne et generøst tilbud, for eksempel om ministerposter og plasser i parlamentet. Det er heller ikke utenkelig at Smith trekker seg tilbake. Han holder trolig mer på stillingen som en forhandlingsposisjon.

— Når MRA engasjerer seg så sterkt for Muzorewa, er det fordi de andre er kommunister?

— Vi engasjerer oss ikke på noen side. Vi arbeider for forsoning. Derfor har vi kontakt med alle parter, også Patriotisk Front. Derimot har en rekke vestlige land, deriblant Norge, tatt stilling ensidig for den andre parten i striden. Det mener jeg er uheldig. Alle burde nå arbeide for fred og forsoning på nøytralt grunnlag, sier Hugh P. Elliott.